

Allora & Exposició
Calzadilla 6.2-20.5.2018

FUNDACIÓ ANTONIÀPIES

Allora & Calzadilla

6 de febrer–20 de maig del 2018

Comissaris: Sara Nadal-Melsió i Carles Guerra.

Inauguració: 4 de febrer del 2018, a les 11h.

La severa vulnerabilitat climàtica i la massiva extracció de deute que pateix l'illa de Puerto Rico difícilment poden ignorar-se en tant que són el rerefons que dona un sentit polític a les obres d'Allora & Calzadilla.

Des del 1995, Jennifer Allora (1974, Estats Units) i Guillermo Calzadilla (1971, Cuba) col·laboren en una pràctica artística àmplia i de caràcter experimental. A partir d'una tasca de recerca, la seva obra traça les interseccions entre la història, l'escultura, el so, el vídeo i la fotografia.

Per a aquesta mostra a la Fundació Antoni Tàpies, la primera amb un caràcter monogràfic a l'Estat espanyol, Allora & Calzadilla presenten una selecció d'obres produïdes entre els anys 2005 i 2018. La dimensió musical d'aquestes peces indica als espectadors que aquí, molt possiblement, el fet visual se subordina a l'auditiu. Una obra condueix el visitant cap a una altra, de manera que *Stop, Repair, Prepare: Variations on "Ode to Joy" for a Prepared Piano*, del 2008, tant pot conduir al mur des d'on sona *Wake Up*, del 2007, com a la planta superior on *Hope Hippo*, del 2005, pot percebre's gràcies a les alertes d'un xiulet.

L'exposició ni tan sols té un títol específic, més enllà del nom dels dos artistes. Perquè, com diu Jacques Attali, "en la composició, produir és abans que res i per damunt de tot acceptar el plaer de produir les diferències". Així és com la composició d'Allora & Calzadilla convoca una multiplicitat de formes d'estar en el món, formes d'existència que remetent al que és humà i al que és animal, al que és orgànic i al que és mineral. Per a aquests artistes el que és acústic representa una expansió ininterrompuda que desafia la concepció perimètrica de l'espai museístic.

Però pot ser que –malgrat aquestes advertències– l'espectador s'enfronti a obres l'aspecte de les quals sigui el d'un dispositiu inactiu mentre que d'altres sonen o estan sent activades pels intèrprets. Aquesta condició poc usual evoca el rerefons en què Allora & Calzadilla generen la seva obra. Un context marcat per la crisi múltiple que arrasa Puerto Rico, en especial econòmica i ecològica. El pas dels huracans Irma i Maria a finals del passat mes de setembre ha comportat una situació d'emergència que ha agreujat la situació de l'illa. La població s'ha vist resignada a esperar l'ajuda de l'exterior, cosa que –d'acord amb el sociòleg Javier Auyero– és el signe patent d'una altra forma de subordinació política.

Una catàstrofe que revela que el dèficit econòmic és també el reflex d'un dèficit democràtic, el mateix que manté Puerto Rico sota un règim de colonialitat encoberta. Una ambiciosa obra com *Puerto Rican Light (Cueva Vientos)*, encarregada i instal·lada per la Dia Art Foundation a Guayanilla-Peñuelas i que s'ha clausurat pocs dies abans d'inaugurar aquesta exposició, s'introdueix en la Fundació Antoni Tàpies sense cap presència material física. Ho fa mitjançant un debat i una projecció que converteixen l'obra en un rumor. Una obra de la qual es parla sense necessitat d'haver-la vist.

Wake Up, 2007

[Nivell -1]

Instal·lació de so i llum, amb encàrrecs de Jaimie Branch (EUA), Stephen Burns (EUA), Dennis González (EUA), Franz Hautzinger (Àustria), Ingrid Jensen (Canadà), Leonel Kaplan (Argentina), Mazen Kerbaj (Líban), Joan Magrané Figuera (Catalunya), Paul Smoker (EUA), Natsuki Tamura (Japó) i Birgit Uhler (Alemanya)

Dimensions variables

Cortesia dels artistes

Amb la col·laboració especial del Palau de la Música Catalana.

Consulteu els horaris de la performance al web www.fundaciotapies.org.

Wake Up és una instal·lació de so i llum en què els artistes van demanar a tot un grup de trompetistes d'avantguarda que interpretessin *Reveille*, el toc de diana militar que indica als soldats que és hora de despertar-se i de començar el dia marcial. Els trompetistes interpreten i refan sònicament aquest document petrificat de la història musical, el revigoritzen amb noves associacions i significats i porten la melodia original molt més enllà del seu origen militar, en alguns casos fins al punt de fer-la irreconeixible. De resultes d'això, *Wake Up* esdevé una plataforma d'experimentació avançada sobre les possibilitats de la trompeta com a instrument creatiu, i la situa a una distància radical del seu origen en la tradició militar.

Stop, Repair, Prepare: Variations on "Ode to Joy" for a Prepared Piano, 2008

[Nivell -1]

Piano Bechstein modificat, pianista

101 x 170 x 220 cm

Durada: 15 min (aprox.)

Cortesia Castello di Rivoli

Intèrprets: Luca Ieracitano i Adrià Bravo Hernández. Amb la col·laboració especial de l'Escola Superior de Música de Catalunya / ESMUC Contemporània.

Consulteu els horaris de la performance al web www.fundaciotapies.org.

Un piano Bechstein de principis del segle xx té un forat al mig, un buit on un pianista pot posar-se dret per tocar el quart moviment de la Novena Simfonia de Beethoven. Coneguda habitualment com l'*Himne a l'alegria*, el seu famós cor final s'ha invocat durant molt de temps com a representació musical de la fraternitat humana i de la germanat universal en contextos ideològicament tan diversos com la Revolució Cultural xinesa, la Rodèsia del supremacisme blanc de Ian Smith i el Tercer Reich, entre molts d'altres. Avui és l'himne oficial de la Unió Europea. En una extensió tant de la idea de piano «preparat» com de pianista, l'intèrpret ha de passar el cos per sobre del teclat i ressituar la digitació de les tecles del revés i, alhora, cap enrere mentre fa avançar l'instrument per traçar un camí a través de l'espai expositiu.

Apotomē, 2013

[Auditori de la Fundació]

**Pel·lícula en 16 mm transferida a HD, color, so
Durada: 23 min i 9 s**

Cortesia Galerie Chantal Crousel

Apotomē pren com a punt de partida l'intent humà històric, en el context de la Revolució Francesa, de comunicar-se i de crear noves relacions amb una sèrie d'animals en captivitat, en aquest cas dos elefants afectuosament batejats amb els noms de Hans i Parkie (o Marguerite), que van arribar al Museu d'Història Natural de París el març del 1798 com a botí de guerra. En una recerca paral·lela, els artistes van descobrir Tim Storms, un home amb uns dots vocals extraordinaris. Té la veu més greu del món, capaç d'arribar a notes tan baixes com un sol -7 (0.189 Hz), que vol dir set octaves senceres per sota del sol més greu que hi ha en un piano. Tan greu, de fet, que només un animal tan gros com un elefant ho pot arribar a sentir.

Lifespan, 2014

[Nivell -1]

**Mostra mineral del període hadeà (gneis del riu
Acasta, al nord-oest del Canadà), 3 vocalistes**

Durada: 15 min (aprox.)

Composició: David Lang

Cortesia dels artistes

Intèrprets: Mariona Llobera, Daniel Morales i Germán de la Riva, cantaires del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana sota la direcció de Simon Halsey.

Consulteu els horaris de la performance al web www.fundaciotapies.org.

A *Lifespan* tres vocalistes interpreten una composició de David Lang xiulant i esbufegant davant d'una pedra del període hadeà, de quatre mil milions d'anys d'antiguitat, que penja del sostre. L'alè dels cantants empeny subtilment la pedra com si fos un pèndol, i es pot considerar una forma poètica de moviment mecànic. Posant en contacte per primer cop aquesta mostra mineral amb éssers humans, la performance relaciona el moment present amb el de l'origen de la Terra, una època en què cap ésser viu no contemplava la transformació ecològica del planeta.

Temperament and the Wolf, 2014

[Nivell -1]

Performance

Durada indeterminada

Cortesia dels artistes

Suport coreogràfic: Rebecca Davies i Margherita Bergamo. Amb un agraïment especial als seixanta voluntaris que hi participen. 4 de febrer del 2018.

Consulteu noves dates al web
www.fundaciotapies.org.

Temperament and the Wolf és un experiment sobre els límits de l'afinació social i sobre la naturalesa de les reaccions afectives corporals en les respostes humanes. El projecte pren com a punt de partida el cinquè llop, un interval musical anòmal que produeix un to severament discordant que sembla un udol de llop. És més, l'expandeix fins a encabir-hi el temperament psicològic, determinat per mitjà d'una salutació amb encaixada de mans. En el moment d'entrar a la galeria, els visitants es troben davant de dues fileres de persones, totes les quals treballen en feines tàctils: per exemple, són músics, massatgistes, fisioterapeutes, artistes marcial, cal·lígrafs, grangers, ceramistes, mecànics, paletes, fusters, perruquers, cuiners, metges o veterinaris, entre moltes altres possibilitats. Tots ells allarguen la mà al públic que entra a la galeria. El gest actua com una interrupció de l'entrada normativa a l'espai expositiu.

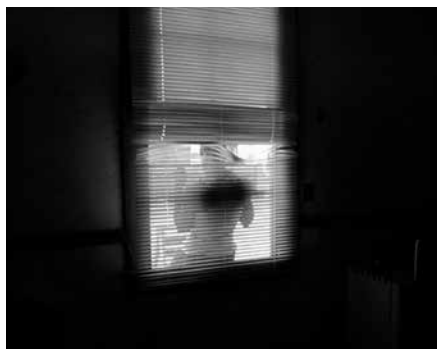
Puerto Rican Light (*Cueva Vientos*), 2015-2018

[Auditori de la Fundació]

**Encàrrec site-specific de la Dia Art Foundation
a Guayanilla-Peñuelas, Puerto Rico
Seminari i projecció
Cortesia dels artistes**

Consulteu les dates i els participants
al web www.fundaciotapies.org.

L'obra d'Allora & Calzadilla *Puerto Rican Light* (*Cueva Vientos*), un encàrrec de llarga durada per a un espai físic concret que es va fer per a la Dia Art Foundation per a Guayanilla-Peñuelas, Puerto Rico, amplia el concepte arquitectònic de la cova i reubica l'obra d'art lumínica del 1965 de Dan Flavin *Puerto Rican Light* (to *Jeanie Blake*), impulsant-la amb energia solar, en una caverna calcària de trenta milions d'anys d'antiguitat. L'exposició va estar oberta al públic durant més de dos anys, del 23 de setembre del 2015 al 31 de gener del 2018, i s'ha desmantellat pocs dies abans que s'inauguri l'exposició de la Fundació Antoni Tàpies. L'exposició present estableix un diàleg amb *Puerto Rican Light* (*Cueva Vientos*) i proposa una meditació sobre l'obra d'art com a nota de fons i com a imatge residual que travessa tota l'exposició.

A Man Screaming is Not a Dancing Bear, 2008

[Nivell 2]

Pel·lícula de súper 16 mm, color, so

Durada: 11 min i 15 s

Cortesia Thyssen-Bornemisza

Art Contemporary (TBA21)

A Man Screaming is Not a Dancing Bear dona el marc necessari per al testimoni ecològic i la defensa d'una justícia mediambiental en el paisatge traumatitzat de la Nova Orleans de després del Katrina. La pel·lícula se centra en dos escenaris: l'interior d'una casa inundada del Lower Ninth Ward, el barri històricament pobre i de majoria negra que va quedar arrasat per la falla del sistema de dics, i els aiguamolls de la part baixa del delta del Mississipí on es va inserir la ciutat de Nova Orleans. La pel·lícula mostra un habitant del Ninth Ward, Isaiah McCormick, «tocant» un joc de persianes de casa seva. Els ritmes de percussió que genera amb aquest instrument casolà, un gest que inevitablement evoca els grans experiments musicals del Mississipí, exposen la part de dins de la casa a la llum exterior i generen un parpelleig inconstant que deixa a la vista els sediments, les marques i les restes irregulars provocades pels esdeveniments recents.

Raptor's Rapture, 2012

[Palau de la Música Catalana]

Vídeo en HD, color, so

Durada: 23 min i 30 s

Cortesia Galerie Chantal Crousel, Lisson

Gallery, Kurimanzutto i Gladstone Gallery

Més informació al web www.fundaciotapies.org.

Bernadette Käffer, una flautista especialitzada en instruments prehistòrics, prova de tocar l'instrument musical més antic que s'ha trobat mai: una flauta tallada per l'Homo sapiens, fa 35.000 anys, a partir d'un os d'ala de voltor comú. Aquest artefacte arqueològic aporta més llum sobre el paper de la música en el desenvolupament social, l'expansió territorial i la supervivència evolutiva dels primers humans. Käffer descobreix l'antic so de la flauta en presència d'un voltor comú viu, i així connecta un descendent viu amb el seu avantpassat a través d'un rastre acústic de la cultura humana prehistòrica.

Hope Hippo, 2005

[Nivell 1]

Fang, xiulet, diaris, intèrpret

487 x 152 x 121 cm

Cortesia Gladstone Gallery

Escultura realitzada per Marga de la Llana amb la col·laboració dels alumnes de l'Escola Massana (Escola d'Art i Disseny) i Llotja (Escola Superior de Disseny i Art): Omar Aberqi Peters, Mikel Adán Tolosa, Raúl Barbero Vinuesa, Yoel Díaz del Caño, Alejandro Escribano Ocaña, Elena García Gómez, Virginia Gil Pérez, Irene Lenis Mundet, Pere Josep Llopart Lluch, Álvaro López Efea, Xènia Martínez Llanas, Carles Martorell Rusiñol, Jorge Moreno Santos, Isabel Mur Crespo, Clara Vallejo Baruosell i Júlia Ventura Ricart.

És evident que *Hope Hippo* conté un imperatiu contramemoriàstic. L'obra experimenta amb l'antiquada pràctica escultural de reproduir una forma animal en tres dimensions. I, tanmateix, degrada la funció al·legòrica que acostumen a tenir els cavalls en els típics monuments eqüestres. En comptes d'un cavall de guerra l'estatura del qual vulgui reflectir el cos erecte i bel·licós del seu amo humà, els artistes n'invoquen el monstruós cosí etimològic, l'*hippopotamus* o *cavall de riu*. En contrast amb els materials elevats i duradors de l'escultura clàssica, com el marbre o el bronze, aquesta criatura cobra vida en una substància amenaçada per la decadència, el fang de riu o argila; així, ofereix el seu cos descomunal i feculent com a torre de guaita des d'on un denunciant humà pot, mentre llegeix les notícies del món, fer sonar el xiulet per advertir de la injustícia.

Sweat Glands, Sweat Lands, 2006

[Terrassa]

Vídeo en SD, color, so

2 min 21 s

Cortesia Galerie Chantal Crousel

Sweat Glands, Sweat Lands és un assaig visual, líric i musical. Es rosteix un porc en una foguera a l'aire lliure amb l'ast subjectat a la roda posterior d'un cotxe. Quan el cotxe accelera el porc gira a diverses velocitats mentre la veu de Residente Calle 13, un jove cantant de reggaeton de Puerto Rico, es dirigeix a l'espectador en espanyol. Esmenta els exemples d'organitzacions socials no humanes, com ara les de ratapinyades, els tèrmits i les formigues, a manera de possibles formes alternatives de viure en comunitat; i descriu una via possible a través de l'experiència contemporània. Meitat realitat, meitat ficció, el món sobreescalfat, massa poblat, restringit i asfixiat que descriu és un estat hostil i antagònic d'ordre i desordre, calor i excés, civisme i barbàrie en una era de globalització armada.

Mediació de l'exposició *Allora & Calzadilla* a càrrec dels alumnes de la Universitat de Barcelona: Carme Alcové Sardà, Roc Domingo Puig, Laia Giol, Mireia Oltra Pujol, Mireia Pons Fort, Bruna Ribas Hortal, Magí Ribot Manso, Marta Rossell Chust i Aire-na Thauil Caubet. I l'alumna de Massana. Escola d'Art i Disseny: Maria Losada Pérez. Aquest programa de pràctiques s'emmarca en el projecte d'investigació *Laboratori de mediacions*.

imatges: © Allora & Calzadilla, 2018 DL: B-2778-2018

Activitats

Laboratori de mediacions

Curs de formació i programa de pràctiques extracurriculars al voltant de la mediació. L'acollida dels públics en els museus i centres d'art, tenint en compte les necessitats de tots els agents implicats, institució, treballadors culturals i públics, exigeix una reflexió urgent, tant pel que fa als referents de les pràctiques institucionals com en el camp de l'acció.

Més informació sobre les dates i els participants a: www.fundaciotapies.org.

Aproximacions

Visita guiada a les exposicions *Allora & Calzadilla* i *Antoni Tàpies*.
T de Teresa.

Durada: 1 h 15 min. | **Calendari:** tots els dissabtes, a les 17.00 h. | **Preu:** gratuït amb l'entrada al Museu. | **No és necessari fer reserva prèvia.** **Aforament limitat.**

La Nit dels Museus

Visites comentades a les exposicions amb motiu de La Nit dels Museus 2018.

Calendari: dissabte 19 de maig, a partir de les 19.30 h. | **Preu:** gratuït. | **Aforament limitat.** **Inscripcions segons l'ordre d'arribada.**

Visita per als Amics

Visita exclusiva per als Amics de la Fundació Antoni Tàpies a l'exposició *Allora & Calzadilla* a càrrec de Carles Guerra, director de la Fundació i cocomissari de l'exposició.

Durada: 1 h. | **Calendari:** divendres 16 de març del 2018, a les 18.30 h. | **Preu:** gratuït. | **Aforament limitat.** **Inscripció prèvia:** amics@ftapies.com.

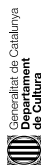
Un hipopòtam al museu!

Activitat familiar al voltant de l'exposició *Allora & Calzadilla*.

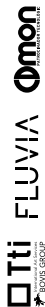
Durada: 1 h 30 min. | **Calendari:** diumenges 11 de febrer, 4 de març i 15 d'abril del 2018, a les 12.00 h. | **Grup d'edat:** nens i nenes de 6 a 12 anys amb acompanyant. | **Preu:** 4 € per persona. | **Aforament limitat.** **Inscripció prèvia:** reserves@ftapies.com.

Consulteu el web per conèixer més activitats: www.fundaciotapies.org.

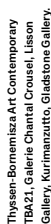
Patrocinadors institucionals

Col·laboradors

Amb el suport de

Col·laboradors especials

